

This Question Paper consists of 36 questions and 9 printed pages.
ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 36 ਸੁਆਲ ਹਨ ਅਤੇ 9 ਛੱਪੇ ਹੋਏ ਪੰਨੇ ਹਨ।

Code No. 65/S/A/P

ਕੋਡ ਨੰ

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ਰੋਲ ਨੰ :

Set

A

HOME SCIENCE
ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ
(216-P)

Day and Date of Examination

ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਦਿਨ ਅਤੇ ਤਾਰੀਖ

Signature of Invigilators 1.

ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਦਸਤਾਖਰ

2.

General Instructions :

1. Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
2. Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
3. For the objective-type questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question, i.e., (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
4. All the questions including objective-type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective-type questions.
5. Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
6. Write your Question Paper Code No. 65/S/A/P, Set **A** on the Answer-Book.
7. The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

ਆਮ ਹਦਾਇਤਾ :

1. ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ।
2. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਚੈਕ ਕਰ ਲਓ ਅਤੇ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਕੁਲ ਪੰਨੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੁਆਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਭੀ ਨਿਸਚਾ ਕਰੋ ਸੁਆਲ ਸਾਰੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ।
3. ਵਿਕਲਪੀ ਸੁਆਲਾਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਜਿਹਾ ਕਿ (A), (B), (C) ਜਾਂ (D) ਚੁਣਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿਚ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਹੀ ਭਰਨਾ ਹੈ।
4. ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਵਸਤੂ ਮੂਲਕ ਸੁਆਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁਆਬ ਲਿਖਣੇ ਹਨ। ਵਸਤੂ ਮੂਲਕ ਸੁਆਲਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਖਰਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰਖਿਆ ਗਿਆ।
5. ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਛਾਣ-ਚਿੰਨ ਬਨਾਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਥਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਲਿਖਣਾ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
6. ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਤਰ ਦਾ ਕੋਡ ਨੰ. 65/S/A/P, Set **A** ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
7. ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਤਰ ਦੋ ਭਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਸ਼ਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਤਰਜਮਾ ਹੀ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

HOME SCIENCE

ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਗਿਆਨ

(216-P)

Time : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 85

ਸਮਾਂ : 2½ ਘੰਟੇ]

[ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 85

Note : (i) **All** questions are compulsory and carry marks as indicated against each question.

(ii) For Multiple Choice Questions, **four** options are given. You have to choose right option and indicate it in your Answer-Book.

- ਨੋਟ :** (i) ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨੰਬਰ ਉਸਲਈ ਰਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਹਰ ਸੁਆਲ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ।
- (ii) ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਸੁਆਲਾਂ ਲਈ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਚਿਤ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

1. What is the incubation period of pertussis?

(A) 7 to 12 days

(B) 1 to 3 days

(C) 4 to 6 days

(D) 1 to 5 days

1

ਪਰਟੂਸਿਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਹੜਾ ਹੈ

(A) 7 ਤੋਂ 12 ਦਿਨ

(B) 1 ਤੋਂ 3 ਦਿਨ

(C) 4 ਤੋਂ 6 ਦਿਨ

(D) 1 ਤੋਂ 5 ਦਿਨ

2. Which of the following diseases does not spread through unsafe drinking water?

(A) Hepatitis

(B) Cholera

(C) AIDS

(D) Typhoid

1

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਫੈਲਦੀ

(A) ਹੈਪੇਟਾਈਟਿਸ

(B) ਹੈਜ਼ਾ

(C) ਏਡਜ਼ (AIDS)

(D) ਟਾਈਫਾਈਡ

3. Which of the following is not an example of labour-saving device?

- (A) Mixer (B) Table fan
(C) Washing machine (D) Vacuum cleaner

1

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਿਹਨਤ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (A) ਮਿਕਸਰ (B) ਟੇਬਲ ਫੈਨ
(C) ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ (D) ਵੈਕੂਯੂਮ ਕਲੀਨਰ

4. What do you mean by regularity?

- (A) Respecting everyone in office (B) Not being absent
(C) Respecting all jobs equally (D) Keeping a check on anger

1

ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਤੋਂ ਆਪ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?

- (A) ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
(B) ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਿਰ ਨਾ ਹੋਣਾ
(C) ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
(D) ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਰੱਖਣਾ

5. Sugar helps in preservation as it dissolves in water and

- (A) reduces water available for microorganisms
(B) makes the food sweet
(C) forms a layer on food
(D) lowers the acids in food

1

ਚੀਨੀ ਖਾਣਯੋਗ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

- (A) ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਖਾਣ ਯੋਗ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।
(B) ਖਾਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।
(C) ਭੋਜਨ ਦੇ ਉਤੇ ਇਕ ਪਰਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।
(D) ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।

6. Which weave is formed when one weft yarn moves over two and under one warp yarn and produces diagonal lines on the surface?

- (A) Plain (B) Twill
(C) Satin (D) Basket

1

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਬੁਣਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਣਾ ਧਾਗਾ ਦੂਜੇ ਦੋ ਧਾਗਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰ ਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਾਣੇ ਧਾਗੇ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਦੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਿਰਛੀ ਬੁਣਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਰਕੇ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (A) ਸਿੱਧੀ ਬੁਣਾਈ (B) ਟਵਿੱਲ ਬੁਣਾਈ
(C) ਸਾਟਿਨ ਬੁਣਾਈ (D) ਬਾਸਕੇਟ ਬੁਣਾਈ

7. Rearrange the correct procedure of giving first aid in case of unconsciousness.

- (i) Sprinkle water on face
(ii) Take victim in fresh air
(iii) Rub hands and feet
(iv) Make victim lie on side

- (A) (ii), (i), (iv), (iii) (B) (i), (iv), (ii), (iii)
(C) (iii), (ii), (i), (iv) (D) (iv), (ii), (iii), (i)

1

ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ।

- (i) ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੋ :
(ii) ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਓ।
(iii) ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਮਲੋ।
(iv) ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਲੰਬਾ ਪਾ ਦਿਓ।

- (A) (ii), (i), (iv), (iii) (B) (i), (iv), (ii), (iii)
(C) (iii), (ii), (i), (iv) (D) (iv), (ii), (iii), (i)

8. Meena wants to go for a picnic. Rearrange the correct sequence of its management process.

- (i) Call friends who want to go
- (ii) Cook and pack food
- (iii) Distribute work among friends
- (iv) Check everything packed

(A) (ii), (i), (iii), (iv)

(B) (i), (iv), (ii), (iii)

(C) (i), (iii), (ii), (iv)

(D) (iv), (ii), (iii), (i)

1

ਮੀਨਾ ਪਿਕਨਿਕ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ :

- (i) ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ।
- (ii) ਖਾਣਾ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਪੈਕ ਕਰੋ।
- (iii) ਆਪਣੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੰਡੋ।
- (iv) ਇਹ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਪੈਕ ਹੋ ਗਿਆ।

(A) (ii), (i), (iii), (iv)

(B) (i), (iv), (ii), (iii)

(C) (i), (iii), (ii), (iv)

(D) (iv), (ii), (iii), (i)

9. List any *four* functions of fats. 2

ਚਿਕਨਾਈ ਜਾ ਵਸਾ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।

10. Write any *four* symptoms of iodine deficiency. 2

ਆਇਓਡੀਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ।

11. Describe the sponging technique used to remove stains from garments. 2

ਕਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਦਾਗ-ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪਾਨਜਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

12. Which *four* points will you keep in mind while making a time plan? 2

ਸਮਾਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋਗੇ?

13. Encourage pregnant women to get medical checkup done by telling them four advantages. 2

ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਲਾਭ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅਪ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰੋ।

- 14.** Tell any *four* buying tips to the consumers. 2
 ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰ ਯੁਕਤੀਆਂ ਦੱਸੋ।
- 15.** Give any *four* reasons for planning meals for a joint family. 2
 ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖਾਣੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।
- 16.** Ritu wants to buy a mixer for her house. Which two human and two non-human resources would she use to fulfill this goal? 2
 ਰਿਤੂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਈ ਮਿਕਸਰ ਖਰੀਦਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਦੋ ਗੈਰ-ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।
- 17.** Give any *four* suggestions to your siblings to reduce their expenses. 2
 ਆਪਣੇ ਭੈਣਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ।
- 18.** Convince the women to breast-feed their babies by telling them *four* disadvantages of bottle-feeding. 2
 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਤਲ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਦੇ ਚਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਣ ਲਈ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਓ।
- 19.** Suggest four ways to oppose gender discrimination at home. 2
 ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਉਪਾ ਸੁਝਾਓ।
- 20.** What are *four* problems faced by consumers regarding measures? 2
 ਮਾਪ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਤੋਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਮਨਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?
- 21.** Your sister has done her post-graduation in the field of interior decoration. For the past five years, she is unable to get a job. Suggest her *four* ways she can start earning money from home in this field. 2
 ਤੁਹਾਡੀ ਭੈਣ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਏ. ਤਕ ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ ਘਰੋਂ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਸਕੇ।
- 22.** Convince people not to defecate in open by telling them *four* harmful effects of soil pollution. 2
 ਮਿੱਟੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਚਾਰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੌਚ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਾਓ।

- 23.** Your brother wants to remove wrinkles from the cotton fabrics in his new mill. Describe the finish he should use for this. Also tell *two* other advantages of this finish. 2
- ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾ ਨੇ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮਿਲ ਖੋਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਵੱਟ ਰਹਿਤ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਇਸ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਲਾਭ ਵੀ ਦੱਸੋ।
- 24.** Compare the characteristics of cotton and nylon fibers. 3
- ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਨਾਈਲਨ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
- 25.** Write any *three* myths and facts regarding nocturnal emissions. 3
- ਸੁਪਨ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਮਿਥ ਤੇ ਤੱਥ ਹਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਲਿਖੋ।
- 26.** Shambhu is making his new house. Which *six* crucial features he should keep in mind while making the kitchen? 3
- ਸ਼ੰਭੂ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਸੋਈ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਛੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
- 27.** Your nephew is often forced by his friends to take alcohol. Suggest him *six* ways to be assertive and say no without feeling guilty. 3
- ਤੁਹਾਡੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਅਕਸਰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਤਰੀਕੇ ਸੁਝਾਓ ਕਿ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਨਾਂਹ ਕਰ ਸਕੇ।
- 28.** As a manager in the company, you have noticed a gradual reduction of values in the staff members. Make a *six*-point checklist of expected values and put up on the display board of the office. 3
- ਤੁਸੀਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਤੇ ਛੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਚੈਕ ਲਿਸਟ ਬਣਾ ਕੇ ਲਗਾਓ।
- 29.** Write any *eight* ways to prevent accidents at home from slippage. 4
- ਘਰ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਸਲਣ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਉਪਾ ਲਿਖੋ।
- 30.** Compare baking and roasting methods of cooking foods. 4
- ਭੁੰਨਣਾ ਅਤੇ ਅੱਗ ਤੇ ਸੇਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੋਜਨ ਪਕਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।

- 31.** Your niece is born on 15th January, 2023. Make an immunization schedule for her for one year so that she can have a strong immunity. 4
 ਤੁਹਾਡੀ ਭਤੀਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਜਨਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸਮਾਂ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਰੋਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰੀਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣ ਸਕੇ।
- 32.** Your society has been awarded as the best organization working towards preventing air pollution. Make people aware of at least *four* efforts made by them to encourage them to adopt similar practices. 4
 ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਵਾਯੂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਰੀਤੀਆਂ ਅਪਨਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਯਤਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।
- 33.** What *eight* precautions should you adopt while removing stains from delicate and expensive garments? 4
 ਨਾਜੁਕ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਦਾਗ ਲਾਹੁੰਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਅੱਠ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰੱਖੋਗੇ?
- 34.** In what *eight* ways can your mother save her energy while washing clothes? 4
 ਕਪੜੇ ਧੋਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਿਹੜੇ ਅੱਠ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
- 35.** (a) Write any *two* differences between growth and development. 4
 (b) Development follows a fixed sequence. Support this statement with the help of two examples. 4
 (a) ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
 (b) ਵਿਕਾਸ ਇਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।
- 36.** Geeta is cooking vegetable of Methi and Carrot. Tell any *eight* reasons its nutrients may get destroyed. 4
 ਗੀਤਾ ਮੇਥੀ ਅਤੇ ਗਾਜਰ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਕਾਰਣ ਦੱਸੋ।

★★★

